

Filozofia. Poziom podstawowy

Maria Łojek-Kurzętkowska

Przedmiotowy System Oceniania z filozofii na rok szkolny 2019/2020

1. Na lekcjach filozofii ocenie będą podlegać następujące **formy** aktywności ucznia:

pisemne formy sprawdzania wiadomości:

- zapowiedziane sprawdziany z określonych działów;
- testy sprawdzający umiejętność rozumienia czytanego tekstu;
- analiza tekstu;
- prace domowe pisemne;
- eseje filozoficzny;
- karty pracy;

ustne formy sprawdzania wiadomości:

- pytanie z materiału obejmującego trzy, cztery ostatnie tematy;
- zapowiedziane ustne powtórzenia z większej partii materiału;
- ustne prace domowe (na przykład przygotowanie się do dyskusji na kolejnej lekcji)
- udział w projektach;
- zadania wykonane podczas lekcji;
- aktywność w czasie dyskusji!!!

W przypadkach konieczności wprowadzenia nauczania zdalnego pojawią się nowe formy weryfikowania pracy ucznia:

- Aktywność w czacie / forum / głosowaniu
- Prace pisemne dotyczące zadanych tekstów
- Quizy online (w zastępstwie sprawdzianów i prac klasowych)

Termin oddania sprawdzonych prac oraz sprawdzianów, testów to 14 dni roboczych .

Uczeń ma prawo do poprawy oceny na swoją prośbę zgłoszoną nie później niż 3 dni od momentu wpisania jej do dziennika Librus.

Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania sprawdzianu w dogodnym dla nauczyciela i ucznia terminie.

Do dziennika wpisywane są obie oceny (niedostateczna i ocena z poprawy, lecz nie ta sama bądź niższa niż pierwotna). Poprawa odbywa się podczas konsultacji nauczyciela lub w innym terminie przez niego ustalonym, nie później jednak niż w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania oceny.

W przypadku niezaliczenia na poprawie danej partii materiału uczeń nie otrzymuje ponownie oceny niedostatecznej, lecz nie ma prawa do ponownej poprawy. Ocena uzyskana za poprawę ma wagę odpowiednią do typu sprawdzianu, zaś waga oceny poprawionej spada do wartości 1.

Uczeń przyłapany na ściąganiu, pracy niesamodzielnej otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwość poprawienia jej.

Ocenianie uczniów posiadających opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz wymagania wobec nich zostaną dostosowane do zaleceń poradni zgodnie z podstawą programową dla kształcenia w szkole ponadpodstawowej.

Wypracowania, sprawdziany i testy oceniane są według następującej skali

niedostateczny 0% –44%

dopuszczający 45% –56%

dostateczny 57% –68%

dobry 69% –80%

bardzo dobry 81% –92%

celujący 93% –100%

skala może ulec zmianie ale na korzyść uczniów

Ocena semestralna i końcowa z filozofii jest średnią ważoną a nie arytmetyczną i wynika z następujących kryteriów:

Sprawdzian, praca klasowa 3

Aktywność (także czat, forum, głosowanie)3

Prace domowe 2

Odpowiedzi ustne 2

Analiza tekstu 2

Olimpiada, ewentualne konkursy 6

Uczeń ma prawo wykorzystać nieprzygotowanie do lekcji 1 raz w semestrze. Niewykorzystane „nieprzygotowanie” nie przechodzi na kolejny semestr.

W sytuacjach nieomówionych w niniejszym dokumencie obowiązują ogólne przepisy dotyczące oceniania i promowania uczniów zawarte w Statucie Szkoły i prawie oświatowym.

Opis założonych osiągnięć ucznia

Cele kształcenia – wymagania ogólne	Opis założonych osiągnięć ucznia
<p>I. Wiedza</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozumienie filozofii jako fundamentalnego składnika dziedzictwa kultury śródziemnomorskiej. – Świadomość wpływu starożytnej filozofii na kulturę europejską późniejszych epok, a zwłaszcza na literaturę piękną, naukę i religię. – Znajomość problematyki i terminologii głównych dyscyplin filozoficznych. – Dostrzeganie w poglądach starożytnych filozofów paradygmatów myślowych obecnych we współczesnej kulturze. 	<p>Wiedza</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia podział nauk opracowany przez Arystotelesa, – przedstawia współczesny podział dyscyplin filozoficznych, – rozpoznaje i rozważa problemy i zagadnienia charakterystyczne dla poszczególnych dziedzin namysłu filozoficznego, – wyjaśnia, na czym polegały początki filozofii i naukowego myślenia w starożytnej Grecji, – definiuje i interpretuje pojęcia filozoficzne, – przedstawia rozumienie zasady rzeczywistości według poszczególnych filozofów jońskich, – porównuje wariabilizm Heraklita z Efezu ze statyzmem Parmenidesa z Elei, stanowiska monistyczne i pluralistyczne, dualistyczne i materialistyczne, naturalistyczne i antynaturalistyczne, – rozpoznaje poszczególne typy uzasadnień i odnosi je do rozważań starożytnych myślicieli, – odnosi rozważania presokratyków do nowożytnych i współczesnych rozważań filozoficznych. – omawia atomistyczną koncepcję Leucypa i Demokryta i jej wpływ na nowożytne i współczesne koncepcje naukowe, – porównuje ze sobą stanowiska obiektywizmu i subiektywizmu etycznego oraz absolutyzmu i relatywizmu etycznego, – wyjaśnia, na czym polegało znaczenie filozofii Sokratesa, – rozważa sokratejskie i współczesne rozumienie indywidualizmu, – opisuje metodę dialektyczną Sokratesa, – przedstawia teorię idei Platona, – rozważa znaczenie prawdy i rzetelnej wiedzy w ludzkim życiu, – przedstawia wizję powstania świata Platona i porównuje ją do biblijnego wzorca, – rozważa, jakie czynniki należy brać pod uwagę, oceniając innych ludzi,

- analizuje i interpretuje alegorie i mity obecne w filozofii Platona,
- rozważa pojęcie i rozumienie sprawiedliwości w systemie Platona,
- opisuje utopijną wizję państwa autorstwa Platona,
- przedstawia platońską koncepcję ludzkiej duszy,
- wyjaśnia różnicę między miłością platoniczną i platońską i odnosi pojęcie miłości platońskiej do czasów współczesnych,
- przedstawia koncepcję Arystotelesa jako próbę pogodzenia eleatyizmu i wariabilizmu,
- wyjaśnia rozumienie człowieka, teorię etyczną i polityczną Arystotelesa,
- porównuje koncepcję ustrojów według Platona i Arystotelesa,
- porównuje wizję szczęścia przyjmowaną przez epikurejczyków i stoików,
- wyjaśnia dwa modele oceny etycznej: utilitaryzm i deontologię oraz odnosi je do starożytnych wzorców,
- przywołuje dzieła literackie zawierające odniesienie do stoicyzmu lub epikureizmu,
- wyjaśnia, na czym polegają sceptyczne argumenty przeciw możliwości poznania świata,
- porównuje poszczególne stanowiska filozoficzne klasyfikowane jako dogmatyczne lub sceptyczne,
- wyjaśnia i interpretuje koncepcje Boga stworzone przez starożytnych myślicieli,
- rozważa wpływ starożytnych koncepcji Absolutu na chrześcijańskie pojmowanie Boga,
- rozważa znaczenie poglądów św. Augustyna,
- wyjaśnia, czym jest estetyka i jakimi kwestiami się zajmuje,
- opisuje klasyczne rozumienie sztuki,
- porównuje różne koncepcje sztuki obecne w dziejach estetyki,
- wyjaśnia, na czym polegała teoria piękna w ujęciu pitagorejczyków,
- opisuje funkcje sztuki według Stagiryty,
- porównuje ideę *katharsis* i *mimesis* u różnych myślicieli w odniesieniu do koncepcji Arystotelesa.

II. Umiejętności

- Identyfikowanie problemów, stanowisk i poglądów filozoficznych na przykładach pytań i twierdzeń filozofów starożytnych.
- Rozwijanie krytycznego myślenia i sprawności logicznych poprzez analizę wybranych pytań i argumentów logicznych.
- Umiejętność jasnego formułowania i rzetelnego uzasadniania własnych poglądów filozoficznych w dyskusji.

Umiejętności

Uczeń:

- odtwarza przebieg procesu naukowego,
- zajmuje stanowisko w sporze o dynamizm rzeczywistości,
- stosuje poszczególne rodzaje rozumowań: dowodzenie, wnioskowanie, wyjaśnianie,
- rozpoznaje poszczególne typy uzasadnień, odnosi je do rozważań starożytnych myślicieli oraz innych zastosowań,
- rozwiązuje paradoksy Zenona z Elei i paradoks *Statku Tezeusza*,
- podejmuje dyskusję na temat rozumienia ludzkiego umysłu,

<p>III. Postawy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Umiejętność przyjęcia krytycznego namysłu nad prezentowanymi stanowiskami i problemami. – Zaangażowanie w dociekania teoretyczne ukierunkowane na praktyczne aspekty codziennego życia. – Umiejętność komunikowania się i współpracy z grupą. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozważa współczesne eksperymenty myślowe dotyczące rozumienia ludzkiego umysłu, – ocenia słuszność intelektualizmu etycznego Sokratesa, – podejmuje dyskusję w formule sokratejskiej, – stosuje elementy metody dialektycznej Sokratesa, – argumentuje, dlaczego nie należy krzywdzić innych ludzi i dlaczego warto żyć zgodnie z własnym sumieniem, – rozważa w formie sporu (procesu) winę Sokratesa, – rozważa problem statusu liczb w odniesieniu do koncepcji Platona, – ocenia argumentację Platona na rzecz nieśmiertelności ludzkiej duszy, – podejmuje dyskusję na temat znaczenia języka i wspólnoty w rozwoju człowieka, – prawidłowo konstruuje definicję klasyczną, – rozważa dylematy etyczne polegające na wyborze przyjemności lub cnoty, – opowiada się za wybranym modelem oceny działań i uzasadnia jego znaczenie, – interpretuje dzieła literackie w odniesieniu do filozofii hellenistycznej, – interpretuje dzieło malarskie w odniesieniu do motywów stoickich i epikurejskich, – stosuje wiedzę o sceptycyzmie do współczesnych rozważań na temat możliwości poznawania prawdy, – bierze udział w dyskusji na temat możliwości efektywnej komunikacji między ludźmi, – rozpoznaje błędne rozumowania, – identyfikuje usterki logiczne i rzeczowe obecne w analizowanych rozumowaniach, – wykonuje ćwiczenia ukazujące poprawne i błędne rozumowania, – podejmuje dyskusję na temat istnienia i natury Boga oraz natury zła, – podejmuje dyskusję na temat istoty piękna, – zajmuje stanowisko w sporze o kryteria oceny estetycznej. <p>Postawy</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje polemikę z Arystotelesem na temat roli kobiet oraz osób wykonujących pracę fizyczną w państwie, – rozstrzyga dylematy etyczne polegające na wyborze przyjemności lub cnoty i stosuje poznane kryteria w odniesieniu do własnego życia, – analizuje i odnosi do własnego życia przemyślenia Arystotelesa na temat przyjaźni, – interpretuje i odgrywa wypowiedzi poszczególnych uczestników <i>Uczty</i> Platona, – docenia znaczenie języka i wspólnoty w rozwoju człowieka, – opisuje i realizuje wybrane ćwiczenia stoickie oraz zalecenia innych filozofów służące samopoznaniu, – stosuje poznane modele etyczne do oceny działań i
--	--

	<p>czynów ludzkich,</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyjmuje odpowiedzialną postawę w kwestii wyborów etycznych i relacji z innymi ludźmi, – komunikuje się w sposób respektujący prawa innych osób zaangażowanych w dialog, – przyjmuje postawę otwartości i tolerancji wobec innych poglądów i ocen, – określa własne stanowisko i poszukuje racji w ważnych dla siebie kwestiach dotyczących świata, samego siebie i relacji społecznych, – angażuje się na rzecz społeczności, dostrzega swoją rolę we wspólnocie edukacyjnej, – ceni wiedzę, krytyczny namysł, mądrość, – poszukuje i stara się realizować uniwersalne wartości prawdy, dobra i piękna.
--	---

Szczegółowe kryteria oceniania

Ocena celująca

Uczeń:

- stosuje adekwatną i poprawną terminologię filozoficzną,
- prezentuje poznane kierunki, postaci i stanowiska filozoficzne,
- rekonstruuje i wyjaśnia argumentację zawartą w materiałach źródłowych,
- pracuje z zaangażowaniem podczas zajęć i w czasie samodzielnej pracy w domu,
- podejmuje samodzielną krytykę stanowisk filozoficznych,
- określa i broni własnego stanowiska w odniesieniu do poznanych wiadomości,
- poprawnie formułuje argumentację i nie popełnia błędów logicznych,
- uczestniczy w dodatkowych inicjatywach: konkursach, olimpiadach, warsztatach.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- stosuje poprawną terminologię filozoficzną,
- prezentuje poznane kierunki, postaci i stanowiska filozoficzne,
- rekonstruuje argumentację zawartą w materiałach źródłowych,
- pracuje z zaangażowaniem podczas zajęć i w czasie samodzielnej pracy w domu,
- prezentuje krytyczne uwagi oraz stawia trafne pytania do materiałów źródłowych,
- określa i broni własnego stanowiska w odniesieniu do poznanych wiadomości,
- poprawnie formułuje argumentację i nie popełnia błędów logicznych.

Ocena dobra

Uczeń:

- zna terminologię filozoficzną i stosuje niektóre pojęcia,
- odwołuje się do poznanych kierunków, postaci i stanowisk filozoficznych,
- rekonstruuje argumentację zawartą w materiałach źródłowych,
- pracuje aktywnie podczas zajęć i w czasie samodzielnej pracy w domu,
- stawia pytania do materiałów źródłowych,
- określa własne stanowisko w odniesieniu do poznanych wiadomości,
- formułuje argumentację i popełnia nieliczne błędy logiczne.

Ocena dostateczna:**Uczeń:**

- zna terminologię filozoficzną,
- rozpoznaje kierunki, postaci i stanowiska filozoficzne,
- rozpoznaje stanowiska filozoficzne w materiałach źródłowych,
- pracuje podczas zajęć i wykonuje zadania domowe,
- stawia pytania do materiałów źródłowych,
- nie popełnia znacznych błędów logicznych podczas wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Ocena dopuszczająca:**Uczeń:**

- zna podstawowe pojęcia filozoficzne i logiczne,
- rozpoznaje najważniejsze kierunki, postaci i stanowiska filozoficzne,
- rekonstruuje główne tezy zawarte w materiałach źródłowych,
- pracuje podczas zajęć (niekiedy w asyście nauczyciela) i wykonuje zadania domowe.

Ocena niedostateczna: uczeń nie spełnia warunków przewidzianych na ocenę dopuszczającą.

(za M. Łojek - Kurzętkowska)